

Streszczenie

Niniejsza praca ma charakter problematyczno-chronologiczny i przedstawia osiągnięcia trzech pierwszych żon Henryka VIII oraz ich wpływy w Anglii. W kolejnych rozdziałach autor skupia się na wybranych zagadnieniach, dzięki którym widoczny jest zasięg wprowadzanych przepisów i zarządzeń. Głównym tematem badań jest problematyka władzy jaką miały kolejno Katarzyna Aragońska, Anna Boleyn i Jane Seymour oraz pytanie czy i w jakim stopniu można mówić o ich wpływie na zmiany w państwie z dodatkowym uwzględnieniem czy były to zmiany krótko czy też długotrwałe.

Rozprawa składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, wniosków, podsumowania w języku angielskim i polskim, załączników oraz bibliografii.

We wstępie czytelnik zostaje zapoznany z głównymi problemami badawczymi poruszonymi w kolejnych rozdziałach. Przedstawiają one formowanie nowego modelu państwa angielskiego jako efekt działań trzech pierwszych żon Henryka VIII lub wprowadzonych przez nie zmian, będących konsekwencją ich obecności na dworze. Autor pracy oparł swoje badania zarówno na źródłach z epoki jak i późniejszych opracowaniach, które zebrał, przeanalizował oraz zinterpretował zwracając szczególną uwagę na zasięg wpływów Katarzyny Aragońskiej, Anny Boleyn i Jane Seymour. Omawiane zmiany są ograniczone przez autora do tych związanych z religią, edukacją i wybranymi aspektami kultury. Wszystkie one są poruszane w kolejnych rozdziałach pracy.

Rozdział pierwszy prezentuje sytuację kobiety w średniowieczu oraz wczesnej epoce nowożytnej w oparciu o Biblię, rozważania filozofów, duchowieństwa oraz ludności świeckiej. Przyczynia się to do lepszego zrozumienia wartości kobiety co z kolei miało wpływ na to jak ważnymi osobami były żony Henryka VIII. W ostatniej części rozdziału autor powołuje się na przykłady kobiet, które chciały sprawować samodzielną władzę oraz mówi o konsekwencjach takiego zachowania.

W rozdziale drugim przedstawione zostało tło genealogiczne trzech żon Henryka VIII. Nacisk położony jest na ich rodziny z uwzględnieniem tego jak bardzo były one ważne w państwie (co mogło wiązać się z wychowaniem oraz późniejszymi działaniami małżonek monarchy). Kolejna część rozdziału traktuje o życiu Katarzyny, Anny i Jane w okresie kiedy nie były one w związku z królem. Ma to pomóc w zilustrowaniu czy ich późniejsze

małżeństwo z Henrykiem mogło być uznane za ważne oraz czy na podstawie różnych doświadczeń mogły chcieć wprowadzać w państwie również różniące się między sobą zmiany.

Trzeci rozdział rozprawy zajmuje się zmianami religijnymi w Anglii. W pierwszej części przedstawiona jest sytuacja Kościoła w średniowieczu i wczesnej epoce nowożytnej z jednoczesnym ukazaniem jego problemów oraz walką papieży o władzę i posiadanie zwierzchnictwa nad Kościołem w państwach europejskich. Ma to posłużyć lepszemu zrozumieniu kondycji Kościoła w czasach kiedy zaczął on być reformowany w Anglii. Kolejna część rozdziału przedstawia zmiany, które zostały wprowadzone za pośrednictwem żon króla lub też przy ich udziale. Po wcześniejszym przedstawieniu dokumentów z epoki oraz późniejszych opracowań, autor pracy odpowiada na pytanie w jakim zakresie można mówić o wpływie żon monarchy na proces reformacji angielskiej.

W rozdziale czwartym przedstawione są edukacyjne i kulturowe zmiany jakie zaszły w Anglii. Pierwsza część poświęcona jest edukacji w średniowieczu i wczesnej epoce nowożytnej w Hiszpanii, Anglii, Francji i częściowo we Włoszech. Kraje te są wybrane na podstawie wykształcenia jakie otrzymały kolejno Katarzyna Aragońska, Anna Boleyn i Jane Seymour oraz służą jako przykład zróżnicowanego systemu edukacyjnego zagwarantowanego kobietom w omawianych czasach. Na tej podstawie autor pracy przedstawia zmiany systemu edukacyjnego w Anglii wprowadzone przez żony Henryka VIII oraz ich wagę. Druga część rozdziału traktuje o innowacjach kulturalnych w zakresie symbolizmu promowanego przez Katarzynę, Annę i Janę ze szczególnym uwzględnieniem tematyki tak zwanej miłości dworskiej oraz prac literackich, których powstanie przyczyniło się do rozwoju państwa oraz teatru angielskiego. Dodatkowo, podczas omawiania zmian kulturalnych wprowadzanych za życia wspomnianych królowych, autor powołuje się zarówno na twórczość monarchy jak i jego małżonek.

Rozdział piąty przedstawia zmiany wprowadzone przez Katarzynę, Annę i Jane z perspektywy ich dzieci dzięki czemu łatwo jest zauważyć czy wprowadzane innowacje były krótko czy długotrwałe. Została zachowana chronologia z poprzednich rozdziałów co oznacza omówienie następstw zmian religijnych jako pierwszych, edukacyjnych jako drugich oraz kulturowych jako trzecich. Działania dzieci Henryka VIII są przedstawione w porządku ich panowania w kraju, tj. Edward VI zostaje wymieniany przed swoimi siostrami – Marią I Tudor i Elżbietą I. Działania wspomnianych dziedziców tronu są przedstawione jako

kontynuacja procesu zmian zapoczątkowanego przez ich matki. Skutkuje to pokazaniem jedynie wybranych aspektów z życia Edwarda, Marii i Elżbiety, które miały swój bezpośredni związek z działaniami Katarzyny, Anny i Jane.

W końcowej części pracy czytelnikowi zostaje przedstawiona waga zmian zapoczątkowanych przez pierwsze trzy żony Henryka VIII. Dodatkowo, autor pracy zwraca uwagę na to jak ważne były wprowadzane przez nie innowacje w świetle formującego się nowego modelu państwa angielskiego, który mógłby nigdy nie powstać w danej formie gdyby nie działania tychże kobiet. Ostatecznie, zostają zaproponowane tematy, które zasługują na dalsze rozwinięcie i przeprowadzenie kolejnych badań, jednak które nie były szerzej omówione ze względu na przyjęty zasięg tematyczny przedstawionej rozprawy doktorskiej.

Kaczmarek Ewa

Summary

The presented dissertation is analytical in its character and is to show the achievements of the three first wives of Henry VIII and their influence in England. Through the next chapters the author decided to focus on the selected fields thanks to which the scope of the introduced regulations can be best observed. The main question of the study is whether and to what extent we can talk about the importance of Catherine of Aragon, Anne Boleyn and Jane Seymour concerning innovations that were announced in the country, if they were short or long-term ones and whether they contributed to the new form of life in the English country.

The work consists on the introduction, five chapters, conclusions, summary in English and Polish, annex and bibliography.

In the introduction the reader is provided with information concerning the main problems discussed throughout the thesis, i.e. the process of shaping a new model of England thanks to the actions performed by or due to the reign of three first wives of Henry VIII. The author of the dissertation based her research on the primary and secondary sources, which were gathered, analyzed and interpreted from the perspective of the scope of the impact Catherine of Aragon, Anne Boleyn and Jane Seymour had. The discussed changes introduced by the mentioned women are limited to the issues of religion, education and the chosen aspects of culture, all of them being described in details in the next chapters.

Chapter one of the thesis presents the situation of females in Middle Ages and Early Modern times basing on the Bible, the opinions of the philosophers, clergy and laity. Thanks to this, the importance of a female may be better understood, which in the consequence provides the background for the problem of the significance of the wives of Henry VIII. In the last part of the chapter the author provides the examples of the females that wanted to rule independently and the consequences of their behaviour.

Chapter two presents the genealogical background of the wives in question. First of all, their families are presented to show their influence on the country but also a possible connection between the way the future queens were brought up and their later actions. The next part of the chapter deals with the lives of Catherine, Anne and Jane before they started their relation with the king. It is done so in order to understand if their marriage with the

monarch was a valid one but also to illustrate that having a different past experience, they could have also wanted to introduce varied changes in England.

The third chapter of the dissertation treats about the religious innovations in England. Firstly, the author presents the condition of Church in Middle Ages and Early Modern times together with its internal and external problems, the fight of popes to have power and their supremacy over the Churches in the European countries. Thanks to that, the reader may understand the situation in which Church was when it started going through the next transformations in England. The next part of the chapter presents the innovations introduced by or because of the presence of three wives of Henry VIII at court. Together with providing the documents from the discussed times and their later interpretations, the author answers the question to what extent we can talk about the influence and significance of the wives of the monarch in the process of English Reformation.

In the fourth chapter the reader is presented with the educational and cultural novelties in England. The first part of the chapter concerns education in Middle Ages and Early Modern times. The countries that are taken into consideration involve Spain, England, France and to some extent Italy. They are chosen on the grounds of the education received by Catherine of Aragon, Anne Boleyn and Jane Seymour. They are also to present the situation of a female training and the possibilities they had at the times concerned. Next, the author presents innovations started by the mentioned wives and their relevance in the light of the future educational system in the country. The second part of the chapter deals with the selected cultural issues. The author decided to focus on symbolism promoted before the reign of the mentioned queens, with a special focus on the phenomenon of a so-called courtly love, and the literal works that contributed to the development of the state and led to the flourishing of an English theatre. Additionally, in the part of the chapter when the next modifications introduced by Henry VIII's wives are discussed, the works of the monarch and the queens in question are taken into consideration.

The fifth chapter of the dissertation presents the changes introduced by Catherine of Aragon, Anne Boleyn and Jane Seymour and their emphasis from the perspective of their children. Thanks to that it is possible to notice whether the mentioned innovations were short or long-term ones. The chapter is constructed in a chronological order and presents the religious, educational and cultural aspects respectively. The actions of the children of Henry VIII are shown in the order of their reigning the country, i.e. Edward VI is mentioned as the

first one, Mary I Tudor as the second one and Elizabeth I as the last one. The proceedings of the heirs to the throne of England are presented in the light of the continuation of the process started by their mothers. Thus, not all of the actions of the children are examined but the ones that were strictly connected with the ones of Catherine, Anne and Jane.

Finally, in the conclusions the reader is provided with information about the significance of the novelties introduced by Catherine of Aragon, Anne Boleyn and Jane Seymour and the transcendence of the mentioned women concerning the process of modernizing and shaping a new model of an English country, which most probably would not have taken place in that form if it had not been for the queens discussed. In the last section of the conclusions the author proposes the themes that could be further discussed as a part of a future research and which had not been thoroughly analyzed due to their not direct connection with the suggested scope of the presented thesis.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Kacjarek Ewa". The signature is written in a cursive, flowing style.